

weLearnore

Ръководство за организиране на КМД

Редактори: Габриеле Стюгер и Юдит Червенка

Превод: *Alkemist d.o.o*

Това Ръководство (ICD-Conference Design) за организиране на КМД (конференции за межкултурен диалог), се разви и оформи в течение на 5 модела за конференции за межкултурен диалог в рамките на проекта "weLearnore – European Lifelong Learning by Intercultural Dialogue" (Учене през целия живот чрез межкултурен диалог в Европа).

Това беше целта и на осемте партньори по проекта, подкрепяни от експерти от всичките 27 страни членки на ЕС, от две асоциирани страни и 456 участници от страни от ЕС и извън него - да предоставят комплекс от методи, чрез които да подпомогнат межкултурния диалог и участниците в различни условия, тъй като всички те бяха установили тази необходимост.

Август 2010

141756-LLP-2008-AT-GRUNDTVIG-GMP

Този проект е финансиран от Европейската Комисия. Тази публикация отразява само вижданията на авторите и комисията не носи отговорност за всякакъв вид използване на информацията в нея.

Съдържание

Подготовка на КМД конференция	1
Участници и заинтересовани страни, включени в разработването на Ръководството за организиране на КМД	4
Разбиране на межкултурността според <i>weDeenore</i>	4
Консорциумът:	5
Експерти	6
Асоциирани партньори	7
Участници в конференциите	8
Примерните КМД	8
Инструментарий на КМД: Комплекс от методи	11
А. Представяне	14
С. Семинар	24
D. Оценка/Обратна информация	36
Модели и предложения за успешна КМД	42
Преглед на всички използвани методи:	48
Благодарности	50
Приложение	51
Партньори	52

Какво е МД?

ICD (МД) е съкращение за *междукултурен диалог*. Проектът за дизайн на КМД беше изведен като най-важен пункт в брошурата "weReurope – как да планираме междукултурни конференции за подпомагане на диалога и поощряване на участието". Тя съдържа кратък преглед на основните параметри за организиране на подобно събитие и комплекс от методи, определени като приложими за подобряване на междукултурния диалог и стимулиране на участието в него.

Цялата брошура дава по-обширна представа за рамката (цел, контекст и ситуация), имайки предвид взаимодействието на различни фактори при организирането на междукултурна конференция (регионални, организационни, лични и актуални условия). Отпечатана е на английски език, допълнителни материали могат да се намерят на компакт диск (само на английски език), както и на уеб адрес: www.weReurope.eu

За кого е предназначен?

Материалът е предназначен за всички, които организират събития, конференции, семинари, курсове обучения на хора от различни културни среди, в някои организации, занимаващи се с образование за възрастни в най-широк смисъл (центрове за учене на възрастни и младежи, местни власти, фирми, музеи и други културни институции и т.н.).

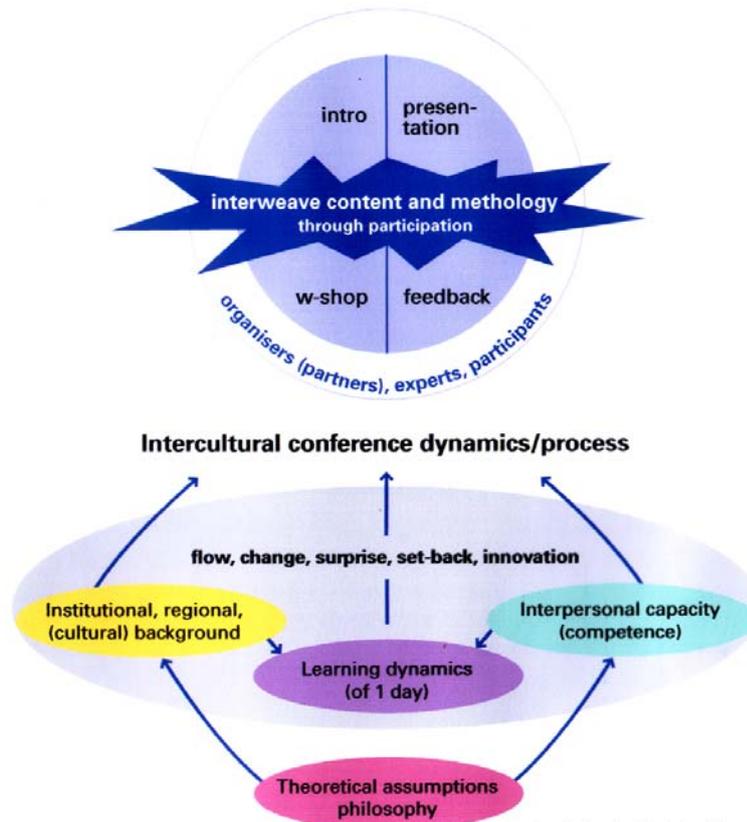
Каква е целта?

Представеното Ръководство за подготовка на конференции за междукултурен диалог има за цел да подпомогне едnodневни конференции с групи от различен произход. Може да бъде адаптиран за прилагане от различни институции, които го използват. Целта е да се извлече максимално увеличаване на окончателния потенциал на участниците чрез интерактивност и обсъждане на методологията и съдържанието.

Подготовка на КМД конференция

Целта на Ръководството за подготовка на КМД е да **включи участниците в учебния процес за един ден**. Когато се организира КМД, практиката (планиране, съдържание и методология) трябва да има предвид както съдържанието, така и ситуацията.

Intercultural Dialogue (ICD) Conference Design

(Cerwenka 2009)

Graph Inspired by <http://portals.wi.wur.nl/msp/?page=1180>

Дизайн на конференция за межкултурен диалог (КМД)

Въведение Презентация
Обсъждане на съдържанието и методологията чрез участниците

Уеб магазин Обратна връзка

Организатори (партньори), експерти, участници

Динамика/процес на КМД

Ход, промяна, изненада, пренастройка, иновация

Институционална, регионална, (културна) среда

Динамика на ученето (за 1 ден)

Личностна компетенция

Философия на теоретичните предположения

(Червенка, 2009)

Идеята за графиката е от <http://portals.wi.wur.nl/msp/?page=1180>

КМД се смятат за по-различни от останалите конференции: Те трябва да бъдат по-активиращи, по-стимулиращи и по-интерактивни. Важно е *кой* участва и всеки ще си тръгне *одухотворен* от новото, което е научил. Това значи избиране на подход, насочен към *учещия*: който използва педагогически методи, *работещи единствено, когато учещите активно участват в учебния процес* (Финбар Лилис).

Дизайнът за КМД е формиран чрез концентрация върху следните ключови позиции:

- Да превърне в капитал за участниците различните културни изходни точки
- Да поддържа межкултурния диалог в действие така, че приносът на участниците да оформя съдържанието на конференцията
- Да осигури място за различни стилове на учене чрез разнообрази от методи, които да улесняват ученето на участниците в конференцията

- Да служи като катализатор за продължение на връзката и за бъдещи диалози на теми с актуална значимост
- Убунту?^{*1}

Тези цели изискват подготовка, поощряваща интерактивността, хода, промяната, изненадата, пренастройката, иновативността, творческото мислене, колективното и индивидуално учене.

Ръководството за организиране на конференции, базирани на активното участие, в голяма степен се влияе от всички заинтересовани страни:

- организатори
- експерти
- участници
- ...

При това някои основни параметри ще определят динамиката на межкултурната конференция:

- Теоретични предположения / Философия
- Институциона/Регионална/ Културна среда
- Междупличностен капацитет (Компетенция)
- Учебна динамика

Обобщението на регионалните, организационни и личностни рамкови условия за межкултурна конференция означава:

- Прилагане/използване на гъвкави и адаптивни (регионални, организационни, личностни) структури, за да се засилва межкултурното колективно учене
- Организиране на съответна комбинация от контекст, процес, съдържание и форма, както и ниво на интерактивност между хората, ангажирани в процеса (участници, говорители, посредници – заинтересовани страни от конференцията)
- Разсъждения как да се стигне до тези, които (обикновено) отсъстват:

¹ **Понятието Убунту** В Южна Африка има термин "Убунту", който се отнася до духа на общността. Той е съкратена версия на южноафриканска поговорка от племето Xhosa: "Umuntu ngumuntu ngamuntu." **Това означава, че аз съм човек чрез другите хора.** Това значи, че моята човечност е свързана с твоята. Ако ме нараниш, ще нараниш и себе си, както и всички другиоколо нас. Това може би е най-важният аспект от живота на една взаимосвързана на високо ниво планета. Ние трябва да се уважаваме и запазим нашата взаимовръзка.
<http://www.commondreams.org/views04/0712-02.htm>

- дали тези лица са били изключени от участие (скрита програма, ограничен достъп...) или
- дали те самите са избрали да не участват (дали това са лица, които смятат, че не са достатъчно компетентни или просто не са заинтересовани да участват)?

Това Ръководство за организиране на КМД конференции ще бъде един (от няколкото) насърчаващи средства за създаването на професионална платформа за межкултурно взаимодействие, с баланс между организационните, ситуационни и контекстуални нужди.

→ Прочетете повече в брошурата на [weResearch](#) (само на английски език)

Участници и заинтересовани страни, включени в разработването на Ръководството за организиране на КМД

Осемте партньори, които осъществиха проекта [weResearch](#) имат различен професионален опит и сфери на влияние на национално и международно ниво в ученето за възрастни, изследвания, опит с маргинализирани групи, бизнес комуникация и култура.

През последните две години на сътрудничество понятието *межкултурност* беше все по-интензивно дискутирано. Независимо от многообразието сред участниците, в написаното от Луиза Конти (Италия/Германия) и Лена Йохансон (Швеция) беше намерено общо разбиране, върху което се основава разработването на Ръководството за организиране на КМД конференции.

Разбиране на межкултурността според [weResearch](#)

През последните десетилетия концепцията за култура все по-интензивно започна да придобива значение на национална култура. Все още и днес културата често е описвана и схващана като "контейнер" (Бек, 1997): статичен обект, който може да бъде ясно очертан.

Според много съвременни учени обаче (напр. Болтън, 2007 и Хансен, 2009), културата е отворена и динамична система. Тя се захранва от постоянното взаимодействие между индивидите, които са динамични продукти на постоянни взаимодействия в рамките на многобройни контексти и общности (които притежават собствена култура – колективна памет, общи принципи).

Хората живеят в многообразие и биват характеризирани от тях. Всеки има общоприети правила и научава косвени правила, които му позволяват да се занимава с по определен начин в рамките на дадена общност. Понятието идентичност е в *множествено число (на англ.)*, тъй като в него съжителстват различни и понякога противоположни елементи. Освен това е *динамично*, защото постоянно се развиват нови характеристики, а други отмират. Разбирането на другия в този смисъл означава да влезеш в логиката на *трансразличието* (Льош, 2005), което е съзнателният процес на изграждане на мостове, както и на пресичане на граници чрез избор както на общи, така и на различни идентификационни характеристики с цел дестабилизиране на това статично, изкуствено, двуполусно мислене на *или*

Ето защо межкултурността е учене, творчески процес, в който участниците откриват нови правила и развиват синергия.

Консорциумът:

IBW, Институт за изследване на квалификациите и ученето в Австрийската икономика, Австрия

Водеща агенция, домакин на първата КМД във Виена

Участници: Моника Тум-Крафт, Юдит Червенка, Габриеле Щюгер

ZSI/ASO, Zentrum für Soziale Innovation, ASO - Sofia, BG (Център за социални иновации/ Австрийски научен офис, София, България)

Домакин на четвъртата КМД в София

Участници: Мария Шварц-Вьолцл, Феликс Гайдусек, Златка Пандева, Дирк Майер

Kanaal 127, BE (Канаал 127, Белгия)

Домакин на финалната КМД в Кортрийк

Участници: Рик Десмет, Николас Клаус, Лоран Девил

University Jena/Intercultural Business Communication, DE

(Университет Йена/Межкултурна бизнес комуникация, Германия)

Дизайн, обслужване и техническо администриране на уеб сайта

Участници: Юрген Болтън, Луиза Конти, Флориан Фромелд, Сюзан Юх

**ARCI – Italian Association for Recreation and Creativity, IT
(Италианска Асоциация за рекреация и творчество, Италия)**

Домакин на втората КМД конференция в Рим

Участници: Илария Грациано, Милена Шоша, Наталия Мариани, Милвия Рестрели

SRC SASA, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, SI

(Център за научни изследвания при Словенската Академия на науките и изкуствата, Словения)

Оценител на процеса и резултатите от проекта: (напр. КМД)

Участници: Ото Лутар, Луция Мулей, Мартин Погачар

**Riksentikvarieämbetet (RAÄ), Swedish National Heritage Board, SE
(Борд за национално културно наследство на Швеция, Швеция)**

Домакин на третата КМД в Стокхолм

Участници: Ева Бергдал, Мария Щранг, Лена Йохансон, Анна Клинт-Хаббе

Credit Works GB (Кредитуъркс, Великобритания)

Изследване на резултатите от ученето и педагогическите стратегии, с фокус върху маргинализирани групи

Участници: Финбар Лилис

Експерти

Всеки домакин на примерните КМД покани експерти от съседни страни. Организации от различен тип от 27-те страни-членки на ЕС и две асоциирани страни допринесоха за развитието на проекта за межкултурни конференции, килима на символите и спомените и европейските педагогически стратегии за мотивация на маргинализирани групи от разнородни културни среди:

Белгия	Г-н Ари Вос, Корго и г-н Лук Ванде Валле, Актива Белгия
България	Г-жа Емилия Илиева, Нелфема ООД
Кипър	Г-н Саввас Кацикидес, Катедра по социални и политически науки, Кипърски Университет
Чехия	Г-н Томаш Чованец, Център за организация на обществото, Южна Бохемия
Дания	Г-жа Лисбет Хаструп, Датска школа за образование, Университет Архус

Естония	Г-жа Риина Кютт, Център за развитие на публичната администрация
Гърция	Г-н Мариос Ефтимиопулос, Международни стратегии
Испания	Г-н Педро Агилера Кортес, Фондация Есплаи
Финландия	Г-жа Минна Хаутио, Университет за приложни науки
Франция	Г-н Жан Луи Карвие, Ай Би Ем Франция
Унгария	Г-жа Ева Юдит Ковач, Институт по социология, Унгарска академия на науките
Ирландия	Г-жа Хелън О'Доногю, Ирландски музей за модерно изкуство
Литва	Г-жа Неринга Миниотиене, Колеж по социални науки, Литва
Люксембург	Г-н Марк Мюлер, Движение за образование за социална промяна
Латвия	Г-жа Ингрида Микиско, Директор на Латвийската асоциация за учене на възрастни
Малта	Г-н Джоузеф Джордмаина, Университет в Малта, Катедра по образователни изследвания, Факултет по образованието
Холандия	Г-жа Лейла Яфар, Яфар консултантски услуги
Норвегия	Г-жа Захра Моини, Норвежки център за създаване на мултикултурни ценности
Полша	Г-жа Елжиета Стрзелецка, Висше училище по информатика
Португалия	Г-жа Клара Камачо, Институт по музеите и реставрацията
Румъния	Г-н Калин Рус, Междукултурен институт в Тимишоара, експерт в Съвета на Европа, Университет Банатулуи, Тимишоара
Словакия	Г-жа Анна Окрухлицова, Парламентарен институт
Турция	Г-н Емре Ъшък, Университет Мимар Синан

Освен в обичайна конферентна обстановка, експертите имаха принос не само като лектори (лекции, основни доклади): Домакините на конференциите изследваха потенциала, съдържащ се в необичайните роли на експертите: те ги помолиха да бъдат конферентни наблюдатели, участници със специални функции, катализатори, посредници в семинарите, "живи книги" или критици.

Освен това всички експерти представиха реферати на тема: Ученето през целия живот и стратегиите за работа с целеви маргинализирани групи.

→ Виж рефератите на CD-ROM

Асоциирани партньори

Консорциумът покани за участие асоциирани партньори от различни страни и принос в КМД, към разработването на Ръководството за КМД и европейските педагогически стратегии, както и да подпомогнат за разпространението на резултатите от проекта:

Австрия	Г-жа Габриеле Шмид, Арбайтскаммер(АК) Виена
Австрия	Г-н Михаел Ландертшамер, Виртшафтскаммер Австрия
Белгия	Г-н Ян Деспигелаере, Стреекфондс
Италия	Г-н Аксл Рютен, Културна асоциация за изкуство и терапия
Унгария	Г-н Виктор Шабадос, Асоциация на унгарските студентски организации

Участници в конференциите

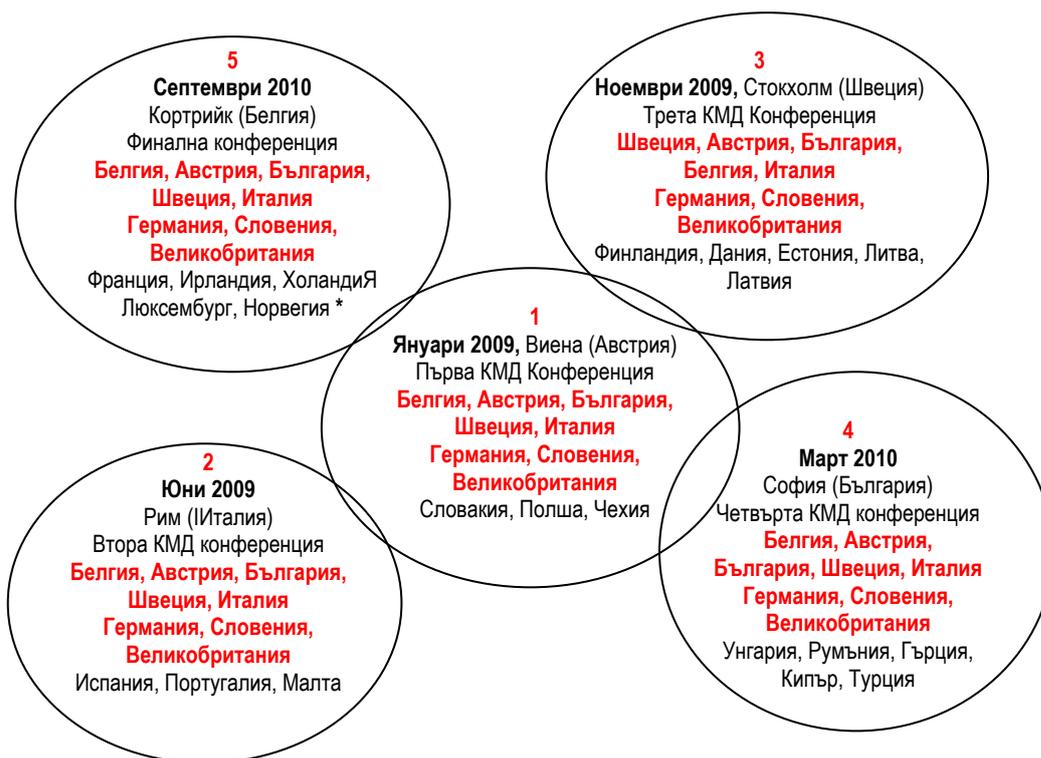
Повече от 450 души от 27 европейски и 12 неевропейски страни (Македония, Босна и Херцеговина, Черна гора, Албания, Сърбия и Турция и дори от страни извън Европа като Камерун, Мароко, Демократична Република Конго, Танзания и Бразилия) са взели участие в някои от конференциите в рамките на проекта.

Чрез интерактивна, фокусирана върху учещия методология на всички КМД, участниците имаха възможността да се ангажират от началото и да играят активна роля през цялата конференция (не само в почивките).

Примерните КМД

"weReurope е опит на консорциум от 8 партньора дали може чрез култура и изкуство, както и чрез межкултурна педагогика и диалог, да се открие общо културно наследство, въз основа на което да се изгради обща бъдеща визия за Европа и дали може да се използват тези иновативни инструменти като подходящи за преодоляването на ксенофобията и насърчаването на различността." (виж проектната документация на weReurope 141756-LLP-1-2008-1-AT-GRUNDTVIG-GMP)

Като прогресираща дейност Ръководството за КМД беше формирано чрез петте примерни конференции в рамките на проекта "weReurope – Европейско учене през целия живот чрез межкултурен диалог":

*Страни на партньори и експерти

Основният модел за КМД остана непроменен през всичките 5 конференции, но имаше специфични теми и модули, подготвени от партньори и съответстващи на фокуса на тяхната работа и експертната сфера на съответната институция, които да бъдат обсъдени от участниците:

1. Преодоляване на границите – свикване с многообразието

Виена (Австрия), 30.01.2009

2. Култура и изкуства. Методите за учене през целия живот и творческата среда за межкултурно израстване и включване

Рим (Италия), 26.06.2009

3. Когато миналото става настояще. Как културното наследство и ученето си влияят взаимно

Стокхолм (Швеция), 20.11.2009

4. Межкултурният диалог и ученето през целия живот в Югоизточна Европа. Среща между изследователската дейност и практиката

София (България), 11-12.03.2010

5. Оцветете коктейла си: получите повече от многообразието!

Кортик (Белгия), 01.10.2010

Ръководството за КМД беше пробвано и проконтролирано след всяка КМД, участниците и експертите дадоха обратна информация и коментираха възможното му приложение в ежедневната им работа и необходимото за целта приспособяване.

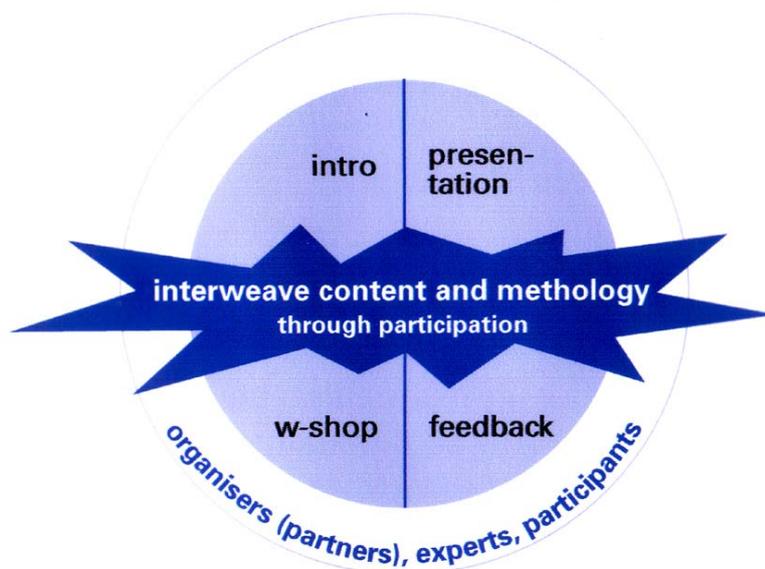
→ Прочетете повече на www.weReurope.eu

Инструментариум на КМД: Комплекс от методи

"Кажи ми, ще го забравя. Покажи ми, ще го запомня. Включи ме, ще разбера."
Древна китайска поговорка

Планът за КМД като рамка включва широкометоден **инструментариум** за межкултурен диалог. Този инструментариум предлага комплект от **процесни методологии**, групирани според четирите итеративни фази и оценени в съответствие с приложимостта им в межкултурния диалог. Идеята тук не е да се осигури някакъв процесна програма за КМД за повече заинтересовани страни, а по-скоро да се предложат идеи, принципи и инструменти, които могат да бъдат прилагани при създаването на процес, подходящ за уникална конферентна среда и за конкретни заинтересовани страни, както е показано в дадените примери.

(МД) - методите се отнасят до елементите, използвани в межкултурния сценарий или рамка на педагогическата стратегия. Не винаги е възможна ясна диференциация между *методи* и *инструменти*. Различни широко използвани, както и иновативни методи бяха приложени в КМД. Нашата цел беше да анализираме различните методи вземайки предвид техния потенциал като методи за межкултурно учене или диалог.

<p>Увод Презентация</p> <p>Вплитане на съдържание и методология чрез участие</p> <p>Уеб магазин Обратна информация</p> <p>Организатори (партньори), експерти, участници</p>

Всяка КМД, развита като средство със запазана марка, се състои от няколко *стандартни* елемента:

Методи:

- A.** Увод
- B.** Презентация: входяща информация по конкретни теми
- C.** Семинар за работа върху резултати/продукти (от и с участниците)
- D.** Оценка, размисъл, обратна информация

Теми:

Представени от домакините или експерти (местни, от ЕС или от съседни страни), в съответствие с целите на организатора и главните сфери на неговата работа

Комбинация от формални/неформални процеси:

Комуникация през кафе-паузите
Възможно създаване на мрежи

Участници/слушатели: имат роли на даващи и получаващи

- Домакин = режисьор, модератор, посредник
- Партньори, съорганизатори
- Експерти
- Участници

Участието като основен принцип

Участието означава споделяне на отговорност, познания и лидерство. Участието означава да се споделя силата, но обикновено става под контрола на "доминантната" култура, което означава, че инициативата, поканата и насърчаването за участие обикновено не произлизат от страна на изключените (маргинализирани) групи. (Бейкър & Хинтън, 1999)

Стадиите на участие варират от осведомяване за процесите и възможностите за участие до самоорганизиране:

(виж Ехмайер, К., 2002)

В контекста на нашето Ръководство за КМД някои от основните въпроси бяха:

Какво насърчава участието?

Целта на интерактивността в началото на всяка КМД беше да отвори пространството и насърчи ангажираността (което можеше да доведе до, но все още не беше участие).

- **Има ли значение кой присъства?**

Откриваме ли методи за инициране на комуникация и интерактивност, където хората могат да се ангажират и да повлияят на процеса и резултатите от него?

Създаваме ли възможности за обмяна на опит и експертни мнения вместо да очакваме пренасяне на знание от говорителите към слушателите?

- **Участниците активно ли са ангажирани?**

Обръщаме ли се към участниците и осигуряваме ли пространство за техния опит и квалификации? Поставяме ли интересни проблеми, които мотивират участниците да дадат своя принос?

- **Могат ли да повлияят върху процеса/резултата?**

Дали програмата е фиксирана и предрешена от самото начало или има свободно пространство за конферентните участници да повлияят върху разпределението на времето, съдържанието, резултатите и представянето на резултатите?

- **Има ли достатъчно време и пространство за размисъл и даване на обратна информация?**

Дали само участваме или събираме резултатите и мненията за процеса?

Записваме ли мненията на участниците с цел тяхното включване в планирането на следващата конференция?

Ако на повечето въпроси отговорът е "да", съществува реална възможност конференцията да има висока степен на участие за организаторите и публиката, а да не бъде просто събитие, при което всеки е *активен*.

→ Прочетете повече в брошурата

Следващата глава дава описание на модулите и методите, използвани в нашите конферентни модели с добавени практически съвети за това как и при какви условия ги препоръчваме, както и необходимите ресурси при работа с тях. Някои от методите ще са ви познати, но ще бъдат нови в контекста на межкултурния диалог. Ще откриете възможни резултати от учене, извадени от учебните дневници на партньори, както и от отговорите на участници и експерти във въпросници.

Оставяме на заинтересованите читатели да използват заключенията в практиката си в межкултурна среда и подчертаваме, че те не са написани като рецепти.

А. Представяне

"Интро"-модула (за стопяване на леда) създава атмосфера за темата на конференцията и дава възможност на участниците да се представят. Те ще се почувстват добре дошли и ще знаят, че не просто влизат в една конферентна зала, в която могат да влизат и излизат анонимно без да бъдат забелязани (освен при регистрацията). Още от началото става ясно, че **присъстващите имат значение**.

А. 1. Килим на символите и спомените

За кого е той?

- *Хора от различна (културна) среда, срещащи се в мулти-национален контекст*
- *Полезен: като съпътстващ опит*
- *Няма възрастови ограничения, прилага се и при деца*
- *Минимален брой на участниците: по 8 на маса/група*

Кратко описание

Всеки участник донася един предмет, който е свързан с личен спомен или преживяване в друга страна (може да бъде от която и да било страна или да се ограничи до определени страни, като например съседна страна или страна, от която е някой от другите участници в групата). Със сигурност не бива да е от родната страна, за да отразява межкултурно преживяване.

Участниците сядат в кръг (макс. 8 участника) и поставят своите предмети на масата пред тях. Модераторът започва, обръщайки се към един от тях, чийто предмет е интригуващ.

Съответният участник разказва своята история, личния спомен и значението на предмета за нея/него. След това участниците се насърчават да задават въпроси. След отговорите на въпросите, авторът на историята избира някой друг от групата да разкаже своята история. Това продължава, докато всеки от групата представи своя предмет/история (ок.5 минути за всеки).

Накрая всички предмети се поставят на специален килим на пода (или на маса), за да ги видят участниците от другите групи. За тази цел се поставят етикети към предметите, показващи името на притежателя (националност), както и наименованието на предмета и страна на произхода му.

По желание: *За да бъдат запазени, историите могат да се записват на хартия или дигитално, предметите могат да се снимат.*

Защо препоръчваме този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

За да изберат предмет, който да донесат, участниците ще трябва да си припомнят преживяването с друга култура и отношението си към него. Упражнението предизвиква осъзнаване за собствената култура и тази на другата страна.

В малката група участниците седят заедно с представители на други култури, които имат същата задача. Може да има и някой от страната, от която е предмета, който Вие сте донесли.

Като "стояващ леда" този метод позволява лесно въведение и създава мотивация и интерес за по-нататъшен диалог, стимулира мисълта и може да бъде емоционално, но и интелектуално натоварен.

Чрез тази задача участниците могат да се срещнат лично, докато говорят за различните предмети. Те се опознават от различна от обичайната перспектива на размяна на професионални или биографични факти.

Какво би трябвало да научат участниците?

Стопляне на атмосферата и подход към другите участници в конференцията

Научават един за друг, какво са правили другите и какви са били техните чувства

Творчески, когнитивен подход към отделните страни

Какво е необходимо да имате?

- 1 модератор на маса/малка група
- Маса с места за сядане на 8 души
- Достатъчно маси, ако групата е по-голяма
- Флумастери, моливи
- Формуляр или хартия за писмени истории
- Килим на пода: 2-3 m²
- Етикети за предметите (име на собственика /националност; име на предмета и страна на произхода му)

Необходимо време

- Минимум 45 мин. за групите, 15 минути за килима

Основни фактори за успех

Този метод работи добре в началото на работната сесия за загреване и опознаване на участниците (на произволен принцип), които изобщо не се познават.

Задачата (без модел как „да се извърши правилно“), в някои случаи кара участниците да се чувстват неудобно. Но да се излезе от стеротипа означава да преживееш малко несигурност.

Някои участници сметнаха, че може да бъде твърде лично (все пак всеки избира предмета и спомена сам и решава колко личен ще бъде той). От друга страна, тъй като е лично, има по-малка опасност от обобщаващи заключения и подкрепящи ги предубеждения (в случай на лоши спомени).

Килимът открива различни перспективи за една страна. Но изисква атмосфера на доверие.

Подобността в преживяванията може да прекрачи границите.

Скептично настроените участници отбелязаха, че има опасност от загуба на професионалната дистанция (но защо да не я загубим понякога?)

Чувствате се длъжен да донесете нещо и се притеснявате, че това, което донесете няма да бъде разбрано.

Модераторът на масата трябва да бъде чувствителен и скромен, той/тя трябва да има добри комуникативни умения, трябва да притежава някои основни познания по процесите на груповата динамика.

При организирането на Килима, означете ясно къде се събират предметите и от къде се получават те след сесията.

Точните инструкции за правилата на Килима предварително и устно (някои участници не донесоха предмети заради езикови затруднения)

Допълнителен материал

Серия от 29 пощенски картички

Постер

- и двете могат да се намерят в институциите-партньори

Автор(и), връзки – Къде да намерите повече?

www.weReurope.eu/carpet.htm

А. 3. Броене 1-2-3 – подгряващ метод

За кого е той?

- *Полезен при всички целеви групи (и за млади хора)*
- *За всички заинтересовани страни, независимо от образователното ниво*
- *За групи от 10 души до големи групи*

Кратко описание

Модераторът показва упражнението с помощта на някой от участниците.

Двама души с различен роден език (които не се познават помежду си) се отделят като двойка (стоейки). На един от двата езика, първият участник казва "1", вторият участник "2", първият участник "3", вторият "1", първият "2" и т.н. След 3 до 4 кръга двойката продължава на другия език. Отново, след 3 до 4 кръга, двойката брои на двата езика като ги редува.

Напр. "един" – "zwei" – "три" – "eins" – "две" – "drei" – "един" ...

Защо препоръчваме използването на този метод за стимулиране на межкултурния диалог?

Участниците се запознават донякъде с родните езици на други участници. Упражнението повишава енергията напр. при сутрешна сесия на следващ ден на конференция.

Какво би трябвало да научат участниците?

Участниците може да имат по-голям интерес към следващите задачи.

Какви ресурси са необходими?

- *Не са необходими никакви материали*
- *Важно е да се осигури достатъчно място за удобно разполагане на двойките*

Необходимо време

- *Максимум 10 мин.*

Критични фактори за успех

Не бива да се използва в началото на конференцията, а по-скоро като „мост“ от една сесия към друга. Може да бъде полезно и като упражнение за начало на следващ ден на конференцията. Просто е забавно.

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Не бяха открити допълнителни препоръки – методът беше развит от организаторите на конференцията в София (Феликс Гайдусек, Мария Шварц-Вьолцл).

А. 4. Социометрия – разлики, общи черти и преценка

За кого е?

- *За всички целеви групи, но се изисква доста физическа активност*
- *За всички възрасти*
- *От 10 до 100 души*

Кратко описание*

Социометрията е количествен метод за измерване на разликите, общите черти и преценките в рамките на дадена група. На участниците се поставят определени въпроси и те определят в съответствие със своите „отговори“ и съответно преминават в различни части или ъгли на помещението. Един от въпросите в София

беше, „Кой идва от изток/запад“? „Изток“ отива в дясната, а „Запад“ отива в лявата страна).

Видове преценки:

- съгласие – отказ (да/не)
- степенуване (барометър) свързан със: удовлетворение, информация, необходимост, интереси и т.н.

Типичните въпроси (особено в началото на упражнението и преди да се стигне до съществените въпроси) засягат възрастта, географския произход, професионални групи, семейно положение и т.н.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Това упражнение нагледно показва, че всеки е различен по някакъв начин, има общи черти с другите, тя/той са различни и подобни на другите. В този смисъл този метод може да преодолее стереотипни концепции като "ние и другите". Той демонстрира, че всеки има различна идентичност и в същото време принадлежи към определени групи („трансдиференция“, вижте 1.1).

Притежава разнообразни функции, като тонизиране, стопяване на леда и очертаване на групички в рамките на голямата група.

Какво би трябвало да научат участниците?

Методът може да послужи за стопяване на леда и като тонизиращ метод, предлага преглед на групата като цяло, като създава атмосфера на доверие сред участниците.

Те научават за многообразието и общите черти в самите тях, в рамките на групата, и че всички те могат да се променят по всяко време.

Какви ресурси са необходими?

- Модератор с комплект от добре подбрани въпроси
- Микрофон (в зависимост от размера на участващата група)
- Помещението трябва да предлага достатъчно място за физическо движение и процеси на групиране.

Необходимо време

- около 15-20 мин.

Основни фактори за успех

Започнете с по-малко емоционално ангажиращи въпроси преди да продължите с важните въпроси, свързани с конференцията.

Участниците могат и да бъдат поканени да поставят подходящ въпрос на останалите.

4 - 6 последователни кръга вероятно ще бъдат достатъчни.

Автор(и), препоръки – Къде да намеря повече?

* Описанието на метода беше взето от бележка на семинар за потребителски дизайн на базата на участие, воден от Илзе Маршалек.

Вижте <http://en.wikipedia.org/wiki/Sociometry>

Открийте повече в Международната социометрична мрежа за учене:

<http://www.sociometry.net/>

Други методи, използвани в пробните КМД конференции:

A. 2.: Ключови адреси – диалогова форма

A. 5. : Предизвикване на главния говорител + A. 6. Пленарен дебат с 5 експерти

→ вижте брошурата

В. Презентация

Представянето на нови констатации, интересни факти, въведения, предизвикващи дебати или даването на информация (в смисъл на представяне на данни, които вече са във форма, която нито изисква, нито позволява интерпретация или активно разбиране от индивида) са еднакви за почти всички конференции. Макар че изглежда като най-добрия начин за предаване на знание, това не предполага незабавно създаване на еднакво ниво на разбиране от всички участници.

Поставянето на нещата на показ, не означава непременно, че те се четат и възприемат или че не са разбрани. От друга страна, слушането на речта на някого създава впечатление за подобрене, поради което не можем да го изключим съвсем.

В. 2. Жива книга

За кого е?

- Всички участници от различни среди, всякакви култури
- Всички възрасти
- Мин. брой участници: 10
- Мин. 1 четец за книга, макс. 2

Кратко описание

„Жива книга“ е човек, който се изявява като представител на определена група, който желае да дискутира своите ценности с другите. Като „жива книга“ трябва да сте подготвени да се оставите в ръцете на своите „читатели“. „Читателите“ имат възможността да наемат друго лице за определено време и да разпитват активно „книгата“ какво искат да знаят.

Читателите могат да избират от списък с книги, който се предлага. На конференцията в София заглавията на книгите бяха показани като надпис на цветна тениска (като подарък за „книгата“). След това читателите получават читателски карти, описващи правилата на четене. После „книгите“ и „читателите“ се поканват да седнат на отделени масички, подготвени предварително, за да се намали безпокойството.

Като алтернативен вариант би могъл да се раздаде „литературен индекс“ на всички участници предварително, указващ къде може да бъде намерена „книгата“ (номер на масичката); така „читателите“ могат да дойдат при своята „книга“ директно на нейната/неговата маса.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Този метод е създаден да насърчи диалога, да намали предразсъдъците и да поощри разбирането. „Живите книги“ са хора, споделящи своите преживявания, които имат желание да дискутират своите ценности с другите. Той позволява да се вникне в преживяванията, мненията, гледните точки и отношенията на хора от различни културни среди, често представящи определени социални групи.

Този метод дава информация, която може да помогне за по-доброто разбиране на факти и хора.

Какво би трябвало да научат участниците?

Слушането на историята на някого от различна среда е предизвикателство към мненията, предубежденията, стереотипите и страховете да изгради мостове към диалог.

Какви ресурси са необходими?

- Предварителна ясна инструкция на потенциалните „книги“ и трябва да им се даде колекция от тях.
- Модератор
- Читателска карта, инструкции за читателите

- Списък на описанията на книгите (каталог на книгите)
- (Публично) пространство за всяка група (книга/читател(и), за да разговарят в уединение

Необходимо време

- 15 мин. инструкция
- 45 мин. за кръг (не по-малко от 25 мин.)

Основни фактори за успех

Ясен инструктаж на хората, които играят „книги“ относно целите на това упражнение, ясни (писмено или устно обяснени) правила, засягащи комуникационния процес, важно е да се избере най-добрият подход как читателят(ите) да открият своята книга. Ако избирането на „книгите“ става между отделните „четения“, вероятно няма да има нужда от читателска карта. Читателските карти могат да се окажат полезни само в случай, че всички книги са избрани преди да започнат четенията.

Ако се предложат твърде много книги процесът „читателят (ите)-намира(т)-своята книга“ може да се усложни и удължи. Като опция би могъл да се предложи списък от книги на участниците преди събитието, а другата възможност е да има повече от един читател за определена книга.

Проверете дали всеки, който се е регистрирал като книга наистина присъства, за да сте сигурни, че всички книги, които сте предложили са на разположение.

→ За допълнителни материали вижте CD-ROM

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Тобиас Розенберг Йоргенсен, Сун Банг, Асма Муна, Дани Абергел, Филип Липски Айнщайн, Кристофър Ерихсен и Ронни Абергел, Дания (1993)

<http://humanlibrary.org/the-history.html>

<http://humanlibrary.org/>

<http://www.livingbooks.at>

В. 4. Балон на гласовете

За кого е?

- Това е метод за експерти и/или председатели на семинарите, чрез който могат да дадат на участниците бърз преглед на темите на семинара и целите му

- За възрастни участници
- 6 до 10 експерта

Кратко описание

„Балон на гласовете“ (еквивалент на термина чит-чат „бърборене“) означава последователни презентации на експерти (или водещи на семинари) по техните теми и/или техните цели на презентация и/или на семинарите. Поради стриктното времево ограничение презентациите трябва да бъдат кратки и стегнати (не по-дълги от 2 минути), което е предимството на този метод; той избягва дългите, тежки речи, така наречения „смърт чрез PowerPoint“ синдром. Той фокусира презентиращите към кондензиране на своята тема и послание като го сведат до най-важното и намалява прекъсванията по време на презентациите. Може да се използва за подпомагане на участниците при избора им между различни теми на семинари.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

По принцип, той може да се използва за всякакъв тип конферентна тема, където хората би трябвало да обменят знания, опит и мнения. Може да бъде особено полезен при експертни конференции (симпозиуми), където тематичните резултати се представят, като например стратегии, ръководни принципи на поведение и т.н.

Какво би трябвало да научат участниците?

Те се запознават най-общо с темите (в следващите паралелни сесии на семинара), посланието и – не на последно място – с личността на презентирация.

Какви ресурси са необходими?

- *Важно е всички слайдове да са записани на компютъра (използван за презентациите) предварително; техническите паузи са изключително непродуктивни, особено за този метод*
- *Провежда се в пленарна зала*
- *Микрофонна уредба с добър звук*
- *Звънец(камбанка) или свирка за сигнализиране края на даденото време*

Необходимо време

- *2 мин. (!) за презентация*

Основни фактори за успех

За предпочитане е слайдовете да са с индивидуален стил на табеелите, с цел привличане на вниманието.

Стриктният контрол на времето от страна на председателя /модератора е от изключителна важност.

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Този метод е извлечен от японския метод "печа куча"

Съвети от презентиращи могат да се намерят на:

<http://www.aqworks.com/2007/07/03/guide-to-better-pecha-kucha-presentations/>

Съвети за начинаещи: <http://www.buzzmaven.com/2010/03/pucha-kucha.html>

Други методи, използвани при примерните КМД:

В. 1.: Панелна дискусия

В. 3.: Лекция + дискусия

В. 5.: Лекции от експерти

→ вижте брошурата

С. Семинар

В течение на примерните конференции за МД семинарите имат за цел да ангажират хората активно, фокусирайки се върху определен въпрос. Необходимо е всички присъстващи да си взаимодействат, да участват активно и да дават своите мнения. Понякога се включва говорител, модератор или инструктор (посредник), който прави въведение. Участниците обаче са тези, които влияят и решават колко интензивна ще бъде дискусията, възможните (индивидуални) учебни резултати и резултатите от груповата работа.

Семинарът **Взаимоотношения в погранични зони, конфликт на идентитети и межкултурна компетенция** беше воден от Д-р Ханя М. Федорович, магистър по хуманирани науки (Канада/Полша). Тя постави комплексна тема, правейки кратко теоретично въведение относно нуждите на самоопределянето и межкултурните срещи. Воденето на подобен семинар изисква теоретична и методологична компетенция.

За нашите цели ние прилагаме два метода за комплексния процес, който може да се използва за межкултурни и други групови дискусии.

С. 1. Групова дискусия – Семинар по европейска идентичност

от Ханиа М. Федорович

За кого е?

- *Нехомогенни и несъгласувани групи*
- *Хора, принадлежащи към традиционно избягващи се групи или групи в конфликт*
- *Хора, които желаят да се превърнат в работещ тим, което поощрява разноликостта, същевременно подсилвайки общите точки*
- *Минимален брой: 10-25 души*

Кратко описание

Участниците се приканват да дискутират няколко важни въпроса около различни маси.

Подреждане: Всеки човек на масата получава буква за идентификация (А, Б, В ...). Хората, които играят „котви“ получават А и не се местят, всички други могат да се местят по различно време. След първия кръг, участниците с буквата Б се преместват с една маса по-нататък, Д се мести с 4 маси, по посока на часовниковата стрелка. Местещите се хора са „посланици“ които пренасят важни послания, получени от други хора на предишната маса. Подобно придвижване се извършва след всеки кръг, така че резултатите на всички маси са предадени в цялата стая. Следва период за отразяване и поставяне на нов въпрос във всеки кръг (на всяка нова маса).

I кръг: участниците около масата се представят (може да бъде като част от отговора на първия въпрос), т.е., първата задача може да бъде всеки да определи собствената си социална идентичност (държава, град, родно място, пол, цвят, или каквото и да било друго, какво определя Вашата социална идентичност?) и да си води бележки на предварително подготвени листи. (10 мин.)

Индивидуалните отговори се събират и записват в списък (10мин.).

II кръг: Двама души от всяка група (освен А) се преместват на две други маси. Групите се смесват. Списъкът с отговори от първата маса, където хората са седели при първия кръг, се разказва на хората от втората група.

Нов въпрос: Хората разсъждават върху това, какво е общото между тях и си водят бележки. Отново се прави списък.

III кръг: Отново други двама души се преместват на две нови маси, резултатите се предават там от новодошлите и се поставя нов въпрос.

Като например: Има ли нещо като „европейска идентичност“? Какво представлява? Как може да се придобие?

IV кръг: *Участниците се разделят на групи по трима и разсъждават върху интерактивния процес в променящите се групирвания. Например: какво мислите за комуникацията, какво е необходимо за добър диалог? "Да влезеш в диалог с други хора" означава ... (изберете най-важните елементи от списъка)*

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

След кратка, провокираща мисълта презентация, участниците се приканват да изкажат своите мисли и чувства в малки групи.

Имайки предвид различността на групата, упражнението има за цел да стимулира на диалоговото взаимодействие по въпроси като идентичност и конфликт на идентичността за да предизвика много различни отговори по неполяризиращ път.

Идването и излизането на участници и техните доклади симулира даване и получаване. Смесването на хора от различни маси е важно защото им дава възможност да контактуват с лица, с които иначе не биха контактували и дори биха избягвали. Процесът отразява културната мобилност и миграция, оставяйки сигурността на „дома“ и ангажирайки се в нови контексти. Ролята на приемащата общност е от изключително значение.

Какво би трявало да научат участниците?

Че различността не пречи да се открият общи неща, че разликите могат да бъдат нещо добро, че структурираната рамка и последователното движение отварят свободни пространства за интеракция и групова синергия. Експериментално участниците често надхвърлят границите на редуционистката идентичност, издигат се до наивния реализъм и преминават към повишаване когнитивната гъвкавост и духа на изследването.

Какви ресурси са необходими?

- *Инструктор/Модератор*
- *5-8 маси за 10-25 души*
- *Хартия, флумастери*
- *Копия с инструкции*
- *Копия с въпроси*

Необходимо време

- *Минимум 3-4 часа, включително времето за размисъл*

Основни фактори за успех

Добро представяне на задачите, структурата и целта на упражнението

Да не се упражнява натиск за времето

Достатъчно време за размисъл

→ **Вижте допълнителни материали на CD-ROM**

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Европейски институт за разрешаване на междуобщностни конфликти (CBCR)

– Залцбург (Австрия) <http://www.conflict-resolution.at/>

С. 2. Говорещ камък /Говорещ предмет

от Ханя М. Федорович

За кого е?

- *Нехомогенни групи*
- *Хора, които не се познават много добре, хора, които желаят да се превърнат в работен екип*
- *Групи, желаещи да дискутират конфликти или всякакви съответни теми чрез посредничество и по конструктивен път*

Кратко описание

„Говорещият предмет“ (в случая, камък) се поставя на масата. Всеки, който почувства необходимост да говори, го прави, вземайки камъка/предмета и държейки го до края на своето изказване, не забравяйки, че другите чакат своя ред.

Говорещият предмет може да бъде всеки предмет, пораждащ ангажимент към условностите на кръга (плюшена играчка, клонче или цвете, декоративно парче дърво или пластмаса). Този говорещ предмет се поставя в центъра на кръга. Пазителят на кръга приканва към споразумение относно времето, през което ще е трае диалога.

Говорещият кръг е метод, използван от групи за дискутиране на тема по егалитарен, неконфронтиращ път. Членовете на групата сядат в кръг и коментират темата на дискусия следвайки няколко правила:

- 1. Докато говори човекът, държащ определения предмет — като говорещ камък или жезъл — останалите го слушат с уважение.*
- 2. Тишината е желателна. Често периодите на тишина предизвикват вътрешен диалог.*
- 3. Кръгът се приканва да обсъди отворен, неутрално поставен въпрос.*

4. Като рамка на разговора се предлагат простички комуникационни насоки и в началото те се съгласуват в рамките на групата.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Използването на говорещ предмет създава специална, не-състезателна атмосфера в груповата дискусия. Това е важно в случаите, когато има вътрешно напрежение в групата. Слушането и говоренето се извършват по по-тенденциозен и обмислен начин, отколкото в нормалните разговори. Често се стига до по-задълбочено разбиране, което дава възможност да се обсъдят проблеми, близки до сърцето на всеки участник.

Какво би трябвало да научат участниците?

Слушане и говорене с повече внимание и целенасоченост. Откриване на чувства, присъщи и на други хора.

Какви ресурси са необходими?

- Столове, подредени в кръгове
- Маси (не са задължителни)
- 1 камък/предмет за всяка група

Основни фактори за успех

Някои хора, които обикновено не са между първите да се изкажат, почувстваха, че са в правото си да го сторят държейки камъка. Други почувстваха блокада заради предизвикателството да говорят отмерено. Беше доста впечатляващо преживяване. Камъкът притежаваше сила, тъй като представляваше споразумение което бе прието много сериозно, и беше видим маркер на отговорност за нечий изговорени думи. Традицията на говорещите кръгове се практикува с вариации, например, от местни племена в Канада, както и от много културни групи в Африка.

“Особено ми хареса метода на говорещия камък, тъй като дава възможност на всеки да усети какво е да бъде част от маргинализирана група – защото този с камъка притежава силата, има правото да говори; и, тъй като трябва да сменяш масите си постоянно, усещаш влиянието на „миграцията“, никоя от масите не е „дом“... необходимо е да се адаптираш отново и отново, ...” (участник)

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Европейски Институт за разрешаване на комунални конфликти (CBCR) – Залцбург (Австрия) <http://www.conflict-resolution.at/>
http://en.wikipedia.org/wiki/Talking_circle

С. 5. Видео семинар на участници

За кого е?

- Група или общност от хора от всякаква възраст или националност
- Няма определен брой/типология на участниците: методът се използва в целия свят и се прилага в различни контексти/ситуации

Кратко описание на метода

Видеото на участниците(ВУ) е метод, базиран на комплекс от техники, чрез които групите и общностите могат да създадат собствен филм. Идеята за това е, че този вид „медия на участниците“ е чудесен инструмент за събиране на хората да изследват проблеми и нужди заедно или просто да бъдат креативни и да разказват истории. Този процес също ефективно въздейства и стимулира хората, давайки възможност на групи и общности да бъдат активни и да разглеждат проблемите, откривайки творчески решения. ВУ може да бъде допълнително ефективен инструмент за поощряване и мобилизиране на маргинализирани групи и хора с риск от изключване, благодарение на емпатичния и творчески начин на работа и възможността му да подпомага личните форми на устойчиво развитие, базирани на специфични нужди.

В нашия случай, група от 10 души работи с Мария Роса Жийон, визуален артист от Еквадор: всеки участник беше помолен да напише изречение за „дома“ на своя роден език. След това те размениха своите листчета, и всеки чете на непознатия език, след което беше заснет. Накрая те успяха да направят видео, използвайки различните езици в групата. Треньорът подпомагаше всяка стъпка, особено последната, посветена на редактирането на филма.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Както бе посочено по-горе, ВУ има няколко възможни приложения за различни цели: от развитие на общността до терапевтична работа; от поощряване на местната иновация до комуникация с властите; от

преглед и оценка до изследване на дейността. Но най-важното е, че ВУ може да се смята за инструмент за положителна социална промяна, процес, който насърчава хората да вземат съдбата си в свои ръце. Като всеки процес на участници, всички членове на общността имат равен достъп и всички гласове биват изразени и чути. Видео е леснопреносима медия, репликирана и споделяна, представляваща необикновен инструмент за межкултурно взаимодействие и насърчаване на межкултурния диалог.

Готовите филми могат да се използват за повишаване на осведомеността и обмен между различни целеви групи; те могат да се използват и за насърчаване на вертикалната комуникация с хората, вземащи решения.

На нашата конференция семинарът беше конкретно насочен към разкази на многообразието.

Какво би трябвало да научат участниците?

Участниците бързо се научават да използват видео техниката чрез игри и упражнения; помага(т) им треньор(и) при идентифициране и анализиране на важни проблеми в тяхната група; те бързо се научават да режисират и снимат кратки видео клипове и послания. Така се задвижва динамичен процес на общо учене и споделяне. Както бе казано по-горе, ВУ е отличен инструмент за насърчаване на хората да документират местния опит, да подчертават нуждите и надеждите от собствената си перспектива. Той поставя началото на процес на анализ и промяна, който дава свобода на местните знания и практики, стимулирайки творчеството и участието.

Какви ресурси са необходими?

- 1 треньор (поне), експерт по метода ВУ
- Мини DV видео камера
- Тон колона за включване във видео камерата
- Допълнителни батерии за камерата
- Микрофони
- Статив за камерата
- Телевизор (за показване на филма)
- VCR видео или подобна техника (за копиране)
- Източник на ток
- Консумативи (празни Мини DV касети)

Необходимо време

- минимум 2 часа /максимум 4 часа (в зависимост от броя на участниците)

Основни фактори за успех

Няма определен начин за създаване на ВУ: това са някои общи принципи, които е добре да се имат предвид при подготовката на ВУ семинар:

- *Планирайте целите ясно и ги запишете*
- *Обяснете целите простиичко (напр. „да се забавляваме“, „да създадем документ“, „да споделим познание/преживявания“)*
- *Ако е необходимо, запознайте се с културните норми предварително*
- *Ако срещнете отказ, оставете вратата отворена*
- *Бъдете дружелюбни, усмихвайте се, бъдете себе си, бъдете отворени*

ВУ има за цел

- *да даде възможност на общността/групата да покаже своите постижения*
- *да помогне на участниците да покажат чувствата и знанията си*
- *да учличи осведомеността на участниците*
- *да даде възможност*

Допълнителен материал

Video Homemade (Домашно видео)! от www.wereurope.eu (и weReurope CD-ROM)

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

<http://insightshare.org/>

<http://www.zalab.tv/it>

<http://tv.oneworld.net>

С. 6. Чужда страна ли е миналото? – Семинар, базиран на учебен кръг

За кого е?

- *За всеки, който желае да постигне межкултурен диалог чрез историята и нейните връзки с настоящето*

Кратко описание

По време на КМД в Стокхолм обсъждахме обществото и демокрацията в Европа днес и в бъдеще чрез част от нашето общо европейско наследство, използвайки копия на археологични находки от бронзовата епоха. Семинарът бе проведен от добре подготвен водещ, Кайса Алтен, от Университета Линкьопинг.

Участниците бяха разделени на малки групи, избрахме си находка и обсъждахме нейното значение във връзка с межкултурния диалог и дали съществува нещо като „вечни ценности“. Какво сме взели от Средновековието? Карта на Европа на слайд илюстрира връзките в Европа преди 4000 години, как и с каква цел предметите са пътували от юг на север.

Резултатите от дискусиите в групите бяха споделени с всички участници .

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Методът насърчава диалога на тема, с която всички сме свързани по някакъв начин – миналото. Подходящ е за въпроси от изключителна важност, идентитет, щастие, доверие, любов, демокрация и т.н. В семинара „Миналото чужда страна ли е?“ ние използвахме копия на находките, макар че е очарователно да докоснеш оригинала. Всички участници за първи път се запознаха с материала и затова го опознаха до еднаква степен. Това само по себе си е отворена врата към межкултурен диалог.

Възможно е да се използват и други видове материали с цел свързване на участниците с тема/проблем.

Какво би трябвало да научат участниците?

Чрез диалог с другите ще получите нови перспективи. Резултатите от ученето зависят от повдигнатите по време на семинара въпроси. Семинари като този би трябвало да започнат процеса, а не да го завършат.

Какви ресурси са необходими?

- *Препоръчват се малки групи от макс. 6-8 души (сравними с учебни кръгове). Предложение: ако сте повече, разделете групата на няколко по-малки*
- *Ще Ви е необходим ръководител, който да води групата(ите) през процеса на семинара*
- *Относно избора какъв материал да използвате за семинара: предпочетете предмети, общи за участниците, неща, които не се*

асоциират с вярно и грешно тълкуване и да не изискват големи усилия

- Изберете подходящо стимулиращо диалога помещение

Необходимо време

- Бъдете щедри с времето, така че всички участници да имат шанса да си взаимодействат и да се подготвят за основния въпрос, на който искате да наблегнете в семинара
- Препоръчително: 1,5–2 часа

Основни фактори за успех

Макар че съдържанието на семинара в голяма степен зависи от участниците, водещият има основна роля. Тя/той трябва да бъдат добре подготвени, да имат ясна цел в работата. Важно е водещият да успява да инициира, насърчава и прави изводи в процеса, за да поддържа ученето в такава среда.

„Използваният метод ни помогна да разберем колко вярно е, че културата е продукт на межкултурата. Благодарение на размяната човешкият род е успявал да оцелее и да се развива.“ (партньор)

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

препоръчително: допълнителен материал относно „учебния кръг“ като учебен метод:

Вижте http://en.wikipedia.org/wiki/Study_circle

А за факти относно *folkbildning* <http://folkbildning.se/folkbildning/oversattningar>

С. 7. Хорово пеене

За кого е?

- За онези, които са готови да изпробват неконвенционални методи на учене, за да постигнат межкултурен диалог и учене
- Броят на участниците трябва да бъде повече от 10 души (тогава индивидът може да „се скрие“ в групата в някаква степен)

Кратко описание на метода

Хоровото пеене е важна част нематериалните ценности на шведското културно наследство. Това са просто хора, пеещи заедно, с повече или по-малко амбиции! В Швеция има израз: „Всеки може да пее!“

Семинарът в Швеция беше воден от Стефан Паркман (професор по хорово дирижиране в Университета в Упсала)

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Хоровото пеене има това предимството, че изгражда мостове над хаоса от езици. Пеейки заедно човек усеща солидарността дори и когато е трудно да говори с другия. Индивидуалното изпълнение трябва да стои зад общото.

Пеейки в хор хората изграждат нещо заедно, но все пак е важно, че аз участвам. Важно е да се чувстваме достатъчно сигурни, за да продължим межкултурните срещи и да преразгледаме ценностите си (нашето знание за, поведение към, преживявания с и т.н.. други култури).

Какво би трябвало да научат участниците?

Че хората се сплотяват независимо от културата си.

Какви ресурси са необходими?

- *Ще Ви трябва демократичен човек, който обича да действа като диригент. Огледайте се, много хора се занимават с хорово пеене, може би един-двама могат да Ви помогнат с провеждането на семинара*
- *Подгответе репертоар (може да се състои от една единствена песен!) с подходящи песни. Вземете предвид езика, имате ли някакъв общ език или трябва да ползвате обикновена нотна стълбица и звуци.*

Основни фактори за успех

Може да се окаже вярно да поставите целта на хоровото пеене в своя контекст. В някои култури и/или сред някои хора пеенето е неудобно. Ако им обясните какво искате да постигнете, може да улесните участието им.

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Швеция, както и другите северни и балтийски страни, има дълга традиция в хоровото пеене. Открийте повече идеи в интернет!

Много препоръчително: шведски филм на Кей Полак за живота и хоровото пеене. Филмът има субтитри на английски език и се казва "Så som I himmelen" („Както в рая“).

С. 11 Лудо готвене за напреднали

За кого е?

- За групи, които вече се познават и желаят да отпразнуват колективната си работа
- Възрастни
- До 20 участници от различни култури/националности

Кратко описание на метода

Групата трябва да се раздели на подгрупи от различни култури, всяка с „главен готвач“ и 1-3 асистента за приготвянето на специално ястие: предястия, основни ястия и десерти.

Всяка група ще трябва да сготви ястие за 5-10 души и ще получи еднакви продукти, например.:

- 1000 г картофи
- лук
- 1000 г пресни летни зеленчуци
- (заквасена) сметана
- 1000 г месо (говеждо или пуешко)
- Основни готварски продукти: сол, пипер, оцет, олио, брашно, захар, масло.

Участниците са поканени да се сетят за **типично ястие в родната им страна**, което могат да пригответ от тези продукти. Те трябва да донесат **нещо специално** (подправка, продукт), който ще придаде на ястието типичен за страната им вкус.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Храната е много показателна за една култура. Готвенето и яденето заедно ще създадат формираща групата и спокойна атмосфера, пълна с неща за учене

Приготвянето на храна заедно е преживяване с лично участие, което изисква добра организация и ръководене.

Какво би трябвало да научат участниците?

Формирането на групи от различни страни позволява да учим едни от други как да приготвим някакво ястие.

Предложение: Отидете заедно на покупки или посетете местния пазар като межкултурно преживяване.

Какви ресурси са необходими?

- Готвачи, които знаят как да приготвят едно ястие
- Кухненско оборудване за до 6 групи и достатъчно място за всяка от групите да приготви своето ястие
- Котлони и фурна
- Приятно място за ядене заедно и почивка след положените усилия

Необходимо време

- Минимум 3 часа .
- Препоръчва се отворен край!

Основни фактори за успех

Всеки член от групата трябва да пробва всяко ястие, символично да „пробва“ обединеността и многообразието; (не бива да се сготви твърде много храна).

Добро планиране преди събитието (списък за пазаруване, списък с необходимото оборудване)

Самоорганизация при разпределянето на задачите.

Допълнителен материал

Покана за Опит за готвене

Списък за пазаруване

Списък с кухненски прибори

→ вижте CD-ROM

Други методи, използвани в примерните КМД:

С. 3. (Рим) Танцов семинар

С. 4. : Межкултурен театрален семинар

С. 8.: Пазар – метод за паралелни семинарни сесии, наричан още „Световно кафене“

С.9.: Аквариум

С. 10.: Отворени семинари

→ вижте брошурата

D. Оценка/Обратна информация

Обратната информация и оценката са ценни инструменти, особено при прилагането на нови методи не само да се види какво се е получило и какво не, но и по какви причини. Обратната информация от участниците в дадения момент дава впечатление веднага след събитието, докато оценката от

независим наблюдател може да даде систематична преценка на целия процес, въз основа на критерии срещу комплекса от стандарти, за да се покаже какво е било постигнато в сравнение с планираното.

D. 1. Конферентен наблюдател

За кого е?

- Конференции, на които се пробват нови методи, както и когато има малко време за разсъждение.
- Около 1 наблюдател на 20–25 души

Кратко описание

Конферентните наблюдатели се представят на участниците в самото начало и присъстват на цялото събитие.

Ако използват медии като видео- или аудиотехника, се изисква разрешението на участниците, които го дават/или не писмено при регистрацията.

Наблюдателите отчасти участват и се движат през паузите, за да вземат видео- или аудиоинтервюта от участниците или да задават въпроси без технически средства.

Те първоначално питат за очакванията, наблюдават разискванията и накрая отново питат до каква степен очакванията са се сбъднали.

Те изказват впечатленията и коментарите си по време на заключителната пленарна сесия.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Взаимодействието може да се получи подсъзнателно и може да се забележи и опише по-лесно от страничен наблюдател.

Какво би трябвало да научат участниците?

Да отразяват очакванията и резултатите си отговаряйки на въпроси от интервю.

Какви ресурси са необходими?

- Копия от разрешенията за запис и филмиране
- Касетофон/MP3-рекордер
- Видеокамера

Необходимо време

- Около 10 мин. на края на конференцията

Основни фактори за успех

Особено когато се експериментира, е полезно да има страничен поглед и да се събере колкото се може повече материал от участниците в перспектива.

Наблюдателите се представят в началото, за да бъдат известни на всички и да представят ясно своите задачи и изисквания към участниците.

Наблюдателите присъстват по време на цялото събитие и дори задават въпросите си по време на обедната или кафе паузите.

Резултатът от тяхната работа трябва да бъде представен на участниците накрая, за да им разкрие с какво са допринесли чрез своите коментари и дейности – може би несъзнателно или дори неволно.

Допълнителен материал

<http://www.wereurope.eu/> вижте също и видео кастингите и <http://www.wereurope.eu/download/audio/audio-popup.htm> (Аудио коментари)

D. 3. Обратна връзка –Рисуване и писане на коментари

За кого е?

- *Всички конферентни участници*
- *Без ограничение на броя*

Кратко описание

На изхода на конферентната зала се поставя коркова дъска с прикрепени рисунки, която приканва участниците да оставят пост-ит бележки и да ги поставят под съответните въпроси:

Какво ми хареса?

Какво не ми хареса?

Какво беше скучно?

Какво беше забавно?

Какво научих?

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Гарантира пълна свобода на участниците в оценката, получаване на пълна представа за събитието; неформалността насърчава участниците да се изразят по критичен, оригинален начин.

Какво би трябвало да научат участниците?

Да изразят мнението/оценката си за събитието/конференцията по остроумен начин

Какви ресурси са необходими?

- Коркова дъска
- Флипчарт
- Илюстратор да направи забавни рисунки
- Няколко пакетчета пост-ит
- Флумастери

Необходимо време

- Няколко минути за всеки участник да помисли и напише или нерисува нещо на листче преди да излезе от залата

Основни фактори за успех

Работи дори и когато има малко време в края на конференцията за събиране на впечатления от участниците в писмен вид. За предпочитане е пред въпросника (твърде дълъг за края на деня!)

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

Не бяха открити препоръки – базирано на нашия опит

D. 5. Учебен дневник

За кого е?

Участници в повече конференции

Кратко описание

Учебният дневник(УД) е метод, който подпомага разсъжденията върху процеса на межкултурния диалог и идентификацията на учебния процес и резултатите от него.

Целта на учебния дневник е да се пише за две неща. Преди всичко трябва да опишете главните точки на всяко учебно събитие, четене или семинар: какво бе тяхното най-важно послание от собствената Ви гледна точка? Второ, трябва да опишете личното си отношение към съдържанието на събитието. Дайте лични примери; изложете актуален дебат, книга, филм, личен опит или неща, научени от някъде. Какви похвати използвахте, за да разсъждавате върху социалните и културните феномени?

Учебните дневници няма нужда да бъдат есе-като съединени части от написаното, но и не трябва да се разпаднат на несвързани изречения.

Защо препоръчваме използването на този метод за межкултурно учене/насърчаване на межкултурния диалог?

Удобен случай за самоанализ, доколкото дава на участниците шанс да разсъждават върху трудностите и постиженията си.

Особено за по-дълготрайно учене(1 семестър, 1 година)

Какво би трябвало да научат участниците?

Целта е да се напише дневник на разсъжденията. Може да имате критичен поглед към конференцията и можете да не сте съгласни с приложените методи и съдържание.

Какви ресурси са необходими?

- Копия с основните въпроси и възможна структура на УД

Необходимо време

- Всеки участник сам решава колко време ще отдели за писане на УД

Критически фактори за успех

Учебният дневник трябва да се попълва веднага след събитието, докато основните аспекти от конференцията/срещата са пресни в съзнанието.

Полезно е участниците да пазят УД и по възможност да ги разменят помежду си вътрешно.

Въпроси, на които трябва да се отговори:

- Какво бе най-важното послание от собствената ми гледна точка?
- Какво научих? Какво беше ново?
 - Във връзка със съдържанието и методите (моята компетенция относно съдържанието)?
 - Във връзка с моята социална/лична компетенция?
- Как нещата, които научих се свързват с нещата, които знам от преди?
- Имах ли предубеждения, които се промениха?
- До каква степен и по какъв начин допринесох за конференцията?
- Какви инструменти получих, за да изложа разсъжденията си, напр.
 - Межкултурен диалог,
 - Учение през целия живот,
 - Интеграция на маргинализирани групи,
 - ЕС ...?

- *Ще продължа да работя по следните проблеми (къде, кога, как?)*
- *Бих желал(а) да прилагам следния метод, (къде, кога, как?) който научих на КМД*
- *Не разбрах*
- *Трябва да изясня*

→ Потърсете допълнителен материал в CD-ROM

Автор(и), препоръки – Къде да открия повече?

<http://www.slideshare.net/wirebook11/learning-diary>

<http://www.pilgrimage-project.eu/>

Други методи, използвани в конференциите за межкултурен диалог:

D. 2. Сигнален огън

D. 4. : Въпросници

→ вижте брошурата

Модели и предложения за успешна КМД

За диалог... трябва поне двама души, способни да разговарят помежду си. В превод от класически гръцки „Диа-логос“, могат да се открият две значения: **„вливане на смисъл“ както и „конфликт“** – типично за културата на древногръцкия разговор; между тези полюси откриваме потенциала на диалоговия спектър „... противоречие, което **не е необходимо обезателно да бъде разрешено, но със сигурност трябва да бъде постигнат напредък**, процес, който ще предизвика и вдъхнови обществения дух, фантазия, въображаемата сила на общността, заради самата нея.“
Юдит Червенка цитира Адолф Мушгх (Kunst als Schule der Mehrsinnigkeit, 2005)

Препоръките и заключенията, които сме написали по-долу, са извлечени от нашия опит и имат за цел да подпомогнат планирането на КМД и институционни срещи. Въпреки, че използваните методи не бяха наистина „нови“, изглежда, че те от друга страна, не са в масова употреба. За да допринесем за тяхната по-нататъшно прилагане, бихме желали да споделим с вас „научени от нас уроци“.

Общи принципи

- Няма култура в света, която да не е резултат от межкултурна комуникация. „Межкултурен“ описва динамичен процес, при който основният фокус е върху *връзката*, а не върху *сравнението* между „А“ и „Б“. Културата на „А“ и „Б“ може да бъде солидна, „В“, третият и нов елемент може да бъде течен.
- Межкултурният диалог изисква време, усилие и преданост.
- Избягвайте да обобщавате, когато говорите за културно многообразие.
- В межкултурния контекст процесът може да се окаже дори по-непредвидим.
- До прогрес може да се стигне в резултат на преодоляване на препятствия или сблъскване с критика, или когато нещата не се развиват гладко, както е било предвидено.
- Истинската работа на межкултурния диалог може да започне само от момента, в който несъгласието/конфликта излиза/избива.
- Межкултурният диалог (или монолог) *не* е свойствен и изцяло позитивен и никога не може да бъде (освен в случай на „убеждаване на убедените“), тъй като межкултурните (както и междуличностните, впрочем) отношения не са дефинирани чисти от конфликт/сблъсък: често има страна, която по един или друг начин (лингвистично,

физически, безсловесно) оказва влияние, като така подтииска потенциално ползотворния обмен.

- Два вида диалог са необходими за интензивен културен обмен. Единият вид "А" (монолог) може да ти каже нещо, което не знаеш, но това не е обмен, който създава нещо ново – "В" (виж по-горе)
- Когато работи заедно през и отвъд границите (географски, лингвистични, културни, религиозни) човек трябва да мисли, а понякога и да пренебрегне част от някаква идентичност, културна среда, вяра и дори емоции, за да може да приеме нещо различно.
- Един от принципите на участието е, че резултатите могат да се различават от първоначалните намерения.
- Излушвайте се един друг и създайте атмосфера на взаимен интерес и уважение.
- Ученето е въпрос на доверие (в собственото Ви знание и в компетентността на инструктора).
- Ученето трябва да е забавно, когато това е така, конференцията работи.
- За да изучиш нещо в дълбочина, то трябва да ти въздейства.
- Има ли опасност в Диалога? Основно измерение на диалога е, че той не може да бъде изигран; трябва да бъде доброволен процес.

Логистика и структура

- Организацията на една интерактивна конференция изисква много повече усилия от организацията на една традиционна конференция. Но си струва!
- Видът и качеството на конферентната зала имат важно значение: може да подтикне или блокира комуникацията.
- Лошата акустика и звук влияят на конференцията (особено при употреба на микрофон и слушалки).
- Закъсняващи или напускащи по-рано участници влияят върху груповата динамика.
- Уверете се, че хората имат шанс да разбират езиците си, използвайте симултантен превод, когато това е необходимо.
- Един конферентен ден е добре, два дни са по-добре: наличието на ден и половина на разположение беше много полезно.

- Добрата организация на една конференция ще стане покана за спонтанно участие (както при обедната почивка, макар че нивата на участие могат да се различават) ще насърчи участието и ще даде на участниците самоовластяване – в смисъл на поемане и споделяне на отговорност за интеракцията!
- Намалете входящата информация/дневния ред и дайте повече свобода за индивидуална, двустранна комуникация.
- Опитайте се да създадете определен конферентен ритъм: добре балансираната комбинация от интерактивни и „традиционни“ методи дава най-добри резултати
- Дайте еднакво време за действие и размисъл.
- Нека работните групи бъдат малки, така че всяка да има достатъчно време/пространство и интерактивност, за да се сплоти.
- Преди конференцията е необходимо да се отдели време за инструктаж на експертите и говорителите: може би обща подготвителна сесия с организаторите, докладчиците и експертите, така че експертите само да внесат необходимата нова информация, а говорителите да бъдат тези, които движат дейността.
- Обратната връзка трябва да бъде ясно структурирана, особено ако се разполага с малко време.
- Ако конферентната зала трябва да бъде освободена в определен момент, това може да осуети интересните дискусии към края, така че предвидете малко повече време за заключителна дискусия.
- Малък подарък в края на конференцията, свързан с темата, е добър сувенир за участниците и подпомага популяризирането на идеята.

Процеси и методологии

- Междукултурният диалог изисква ясна структура и посредник с отлични комуникативни умения.
- Факторът време: междукултурността не може да се постигне изведнъж. По-лесно е да ограничим амбицията си до идентифицирането и формулирането на методи, които дават възможност на хората да преоценят своето отношение и да тръгнат по-бързо към междукултурност.
- Поддържайте баланс между стриктното планиране (контрол) и оставянето на промеждутък от време на участниците (справедливо разрешение и непредвидени изходи).

- Ако вашето събитие е добре подготвено, можете да се отдръпнете, за да видите какво се случва с вашата концепция. Тя може да живее и да се развива, когато някой друг я поеме и използва "инструмента" по неин/негов начин.
- Създайте позитивна взаимозависимост – дайте общи задачи, за да изследвате допълнителната компетентност.
- Упражнения за участие като „Килимът на символите и спомените“ правят видим индивидуалният потенциал на всеки участник.
- Свежите и нови методи ще поощрят участието. Любопитството е от изключителна важност, докато повторението може да убие желанието за участие.
- Ученето (промяната в отношението) може да се развие от конфликтни ситуации, които изискват подход, който е различен от стандартния, макар и неудобен.
- Учете действайки, като смесвате съдържанието и методите.
- Ученето е усилие, което трябва да бъде поставено на солидна основа, за да има най-добри резултати. Най-добрите ситуации за учене се представят, когато сме отворени за срещи с нови хора и култури.
- Културата и изкуствата могат да се използват като източници за учене, защото те са включващи, мотивиращи, стимулиращи. Хората имат възможността да растат заедно, подобрявайки отношението си към диалога/конфронтацията, а защо не и към посредничество при конфликти.
- Необходимо е да се обяснят правилата и целите на упражнението, може би дори предварително и да се насърчи участието чрез създаване на атмосфера на доверие.
- Имайте предвид, че участниците не познават целта и подхода Ви толкова добре колкото Вие самите. Това може би звучи банално. Но е важно да се посвети повече време за изясняване на мета-комуникацията по отношение на предмета на конференцията; какво символизират различните методи.
- Силовете на учене се различават: чрез мета-лингвистична и подсъзнателна (невербална, емоционална, чувствена) комуникация можем да постигнем цели, които езикът, дискусиите и аргументите не могат.
- Няма учебен процес без заключение: участниците обичат да са активни, но трябва да се остави и време за размисъл след упражнението.

- Неформалната страна на събитието играе важна роля: обедът и вечерята заедно с участниците ни дава възможност за създаване на мрежи.

Участници

- Събирането на участниците в една среща е уникално. Точно тези хора, на точно това място, по точно това време. Тяхното активно участие винаги ще разчита на основни характеристики като взаимно уважение и висока оценка на индивида.
- Поздравете участниците с добре дошли в ситинския смисъл на думата (вместо с встъпителна реч, т.е., с монолог от страна на някого, който завършва веднага след предаването на необходимата информация).
- Ние молим участниците (и себе си) да бъдем гъвкави, но често забравяме да обясним, ЗАЩО промените в очакваната програма понякога са необходими.
- Някои хора не са любопитни по отношение на изпробването на нови начини на учене. Някои хора може да са по-сковани, да се отпускат много трудно.
- Нужна е гаранция, че към приноса на всеки участник ще се постъпва с уважение – знаейки това и подкрепяйки решенията още повече, когато сме съгласни с посланието, че приносът на всеки участник е важен, този, който е тук е правият.
- Дневният ред трябва да се „води“ от модератор (от гледна точка на време и съдържание), който представя и гарантира червената нишка(основната идея).
- Модераторът (който е лице, различно от треньора), трябва да води и поддържа хората в учебния процес. Той трябва да има време и за споделяне и оценка на процеса.
- Посредникът трябва да притежава две напълно противоположни наглед качества:
 - внимателно да планира и следи дневния ред (презентациите, потенциалът за една добра дискусия, време за действие и разсъждения)
 - както и интуитивно да дава време за необходимите промени (реакции /интервенции на участниците, които искат да имат принос, но избягвайки монологите)
- Посредникът е като екскурзовод, използващ опита и способностите на участниците. Тя/той облекчава участниците, но избягва да ги форсира.

Тя/той знае как да формулира общи цели и да създаде нещо ново, в края на пътуването няма да забрави да благодари на всички и да запази по-нататъшна връзка с тях.

- Посредникът (и организиращият екип) освен интуиция и инстинкт, трябва да притежават и висока степен на толерантност към чувството на неудовлетвореност, и да знаят, че не могат да удовлетворят очакванията на всички.
- КМД дава възможност на експерти и участници да си разменят ролите: така експертите, които обикновено говорят, трябва да четат, а изследователите, които обикновено наблюдават да станат наблюдавани – поставянето в ролята на другия дава различни перспективи.

Бихме желали да поканим всички читатели, които използват Ръководството за межкултурен диалог да споделят опита си с нас и да изпращат своите коментари, критики и предложения на уеб адрес: info@wereurope.eu

Преглед на всички използвани методи:

26 метода	Глава	Ниво на участие (вж. ср. 13)	Комуникация чрез (символи)	Методът е добър за ...
Въведение				
Килим на символите и спомените	A. 1.		 	улесняване на диалога
Броене 1-2-3 – подгриващ метод	A. 3.			стопяване на леда
Социометрия – разлики, общи черти и преценка	A. 4.			улесняване на диалога
Основни адреси – диалогова форма	A. 2.			въвеждащо познание
Предизвикване на главния говорител + Пленарен дебат с експерти	A. 5. + A. 6.			въвеждащо познание
Презентация				
Жива книга	B. 2.			улесняване на диалога
Лекция + дискусия	B. 3.			обмен на знания
Панелна дискусия	B. 1.			въвеждащо познание
Балон на гласовете	B. 4.		 	въвеждащо познание
Лекция	B. 5.		 	въвеждащо познание
Семинар				
Свободомислещо лудо готвене	C. 11.		 	улесняващо диалога и отпразнуване заедно
Участнически видео семинар	C. 5.			медиен опит
Межкултурен театрален семинар	C. 4.			сетивен опит
Танцов семинар	C. 3.			въвеждащо познание
Хорово пеене	C. 7.			въвеждащо познание
Миналото чужда страна ли е? – семинар, базиран на учебния кръг	C. 6.		 	разказване на истории, проучване
Говорещ камък/Говорещ предмет	C. 2.		 	улесняващо диалога
Групова дискусия : семинари по европейска идентичност	C. 1.		 	концепция за разпитване
Пазар – метод за паралелна семинарна сесия, наречена също и “Световно кафене”	C. 8.			обмен на знания

Отворени семинари	С. 10.			улесняване на диалога / обмен на знания
Аквариум	С. 9.			улесняване на диалога / обмен на знания
Обратна информация				
Сигнален огън	D. 2.			колективен преглед
Обратна информация – рисунки и писмени коментари	D. 3.		 	лична оценка
Учебен дневник	D. 5			лични разсъждения
Въпросници	D. 4.			лична/колективна оценка
Конферентен наблюдател	D. 1.		 	външна оценка

Легенда:

^a Цветовете отбелязват нивото на участие, по-тъмният цвят показва, че участието е по-интензивно (вж. стр. 43)

^b Символите означават главния носител:

изкуство
предмети
реч
писане
медия

Благодарности

През двугодишното ни съвместно сътрудничество прогресиращата работа над Ръководството за межкултурен диалог беше вълнуваща и удовлетворяваща, въпреки че на моменти имаше и напрежение и неразбиране, макар че имаме предимството да споделяме на един език – английски, роден език на само на един от участниците.

Но партньорите от консорциума се оказаха изключително компетентни в преодоляването на трудни ситуации и предизвикателства, които са неотменна част от съвместната работа в мултикултурна среда и (почти) никога не изгубихме увереност, че заедно ще стигнем до целта.

Започването на Ръководството за конференции за межкултурен диалог като прогресираща дейност означаваше, разбира се, че това, което имаме като различни свои идеи в началото, срещаше въпроси и предизвикателства и трябваше да се развива и адаптира спрямо новите изисквания и непредвидените ситуации.

Ние не винаги бяхме на еднакво мнение. Но това беше предимство: ако имаме еднакво мислене не бихме могли да се учим едни от други и да доведем този амбициозен проект до успешен край.

Като координатори на проекта *weReurope* бихме искали да благодарим на всички партньори, както и на експертите и съветниците от EACEA и на последно място, но не и по важност, на всички участници в weReurope: Благодарим Ви, че повярвахте в идеята на проекта, която може би в началото не е била изобщо ясна за някои от вас.

Благодарим ви за подкрепата на нашата амбициозна цел!

Благодарим ви за отличното сътрудничество.

Може би даденият продукт ще бъде от полза на много хора, които искат да организират подобни подобни събития.

Юдит Червенка, Габриеле Щьогер, Моника Тум-Крафт
ibw (водеща агенция в проекта *weReurope*)

Приложение

Намерете в приложения CD-ROM:

- Представяне на партньорите (Подробности)
- 7 примера за успешни КМД
- Допълнителни материали за методите на ИД

- Конференциите за МД в детайли (конферентен материал, извадки от пресата, изображения)
- Идеи и модели за организиране на КМД
- 29 резюмета на проекти на 20 езика
- 29 резюмета на тема работа с маргинализирани целеви групи
- 29 резюмета на тема учене през целия живот

- „Нека си сътрудничим: Предизвикателства пред межкултурното многообразие“ от Юрген Болтен

- Европейски педагогически стратегии за работа с маргинализирани целеви групи от Финбар Лилис

- Изследване на тема резултати от ученето от Финбар Лилис
- Какво е „оптимална учебна среда“ за межкултурен диалог? (материал от семинара в Стокхолм, ноември 2009)

- Бюлетин за оценка на проекта от Центъра за научни изследвания при Словенската Академия на науките и изкуствата

- Виртуалния килим на символите и спомените

Вижте също

www.weReurope.eu – Посетете нашия уеб сайт, за да получите допълнителна информация

За нас

Ibw / Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft
Rainergasse 38, 1050 Wien; AUSTRIA
ZVR-Nr.: 863473670

Партньори

ZSI / ASO Sofia

ASO Sofia (офисът бе закрит на 1 април 2010)

Kanaal 127

Friedrich-Schiller-Universität Jena/Interkulturelle Wirtschaftskommunikation

ARCI

SRC SASA, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts

Riksantikvarieämbetet, Swedish National Heritage Board

Credit Works Ltd

Translated by Alkemist d.o.o. www.alkemist.si